Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS KENDELSE (Sjette Afdeling)

24. september 2019 * [i]

»Præjudiciel forelæggelse – Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder – ret til en effektiv domstolsbeskyttelse – præcedens – voldgiftsret – åbenbart afvisningsgrundlag og åbenbart, at Domstolen ikke har kompetence – artikel 53, stk. 2, og artikel 94 i Domstolens procesreglement«

I sag C-185/19,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Tribunalul Arbitral de pe lângă Asociația de arbitraj de pe lângă Baroul Cluj (voldgiftsret under voldgiftssammenslutningen for advokatstanden i Cluj, Rumænien) ved afgørelse af 12. februar 2019, indgået til Domstolen den 25. februar 2019, i sagen

KE

mod

LF,

har

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, C. Toader, og dommerne A. Rosas og M. Safjan (refererende dommer),

generaladvokat: G. Pitruzzella,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet at træffe afgørelse ved begrundet kendelse i henhold til artikel 53, stk. 2, i Domstolens procesreglement,

afsagt følgende

Kendelse

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 6, stk. 1, TEU samt artikel 20 og 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (herefter »chartret«).

* Processprog: rumænsk.

2 Anmodningen er blevet fremsat i forbindelse med en tvist mellem KE og LF, to advokater, der udøver deres hverv i Rumænien, vedrørende lovligheden af bemærkninger til en artikel udgivet af KE, som LF har slået op på sin Facebookside.

Rumænsk ret

3 Den rumænske forfatnings artikel 30, stk. 6, bestemmer:

»Ytringsfriheden kan ikke skade en persons værdighed, ære og privatliv eller retten til eget billede.«

4 Den borgerlige lovbogs artikel 58 med overskriften »Individets rettigheder« bestemmer:

»(1) Enhver har ret til liv, sundhed, fysisk og psykisk integritet, værdighed, eget billede, respekt for privatlivets fred og andre rettigheder af denne art, der er anerkendt ved lov.

(2) Disse rettigheder kan ikke overdrages.«

5 Følgende fremgår af den borgerlige lovbogs artikel 72 med overskriften »Ret til værdighed«:

»(1) Enhver har ret til respekt for sin værdighed.

(2) Enhver krænkelse af en persons ære og omdømme uden dennes samtykke eller ved overskridelse af de grænser, der er fastsat i artikel 75, er forbudt.«

6 Den borgerlige lovbogs artikel 252 med overskriften »Beskyttelse af mennesker« er affattet således:

»Enhver fysisk person har ret til beskyttelse af de iboende menneskelige værdier, såsom liv, sundhed, fysisk og mental integritet, værdighed, privatlivets fred, samvittighedsfrihed og videnskabelige, kunstneriske, litterære eller tekniske frembringelser.«

7 Den borgerlige lovbogs artikel 253 med overskriften »Retsmidler« bestemmer:

»(1) En fysisk person, hvis ikke-formueretlige rettigheder er blevet tilsidesat eller truet, kan til enhver tid anlægge sag med påstand om

a) et forbud mod gennemførelsen af ulovlige handlinger, hvis denne er nært forestående

b) ophør af tilsidesættelsen og forbud mod en fremtidig tilsidesættelse, hvis denne fortsætter

c) konstatering af, at de indtrådte faktiske omstændigheder var ulovlige, såfremt de skader, som de har medført, varer ved.

(2) Uanset stk. 1 kan retten, såfremt de ikke-formueretlige rettigheder tilsidesættes som følge af udøvelse af ytringsfriheden, kun træffe de foranstaltninger, der er fastsat i stk. 1, litra b) og c).

(3) Et offer for en krænkelse af sådanne rettigheder kan endvidere anmode retten om at forpligte ophavsmanden til de faktiske omstændigheder til at efterkomme enhver foranstaltning, som retten finder nødvendig for at gøre det muligt at retablere den rettighed, der er krænket, såsom:

a) ophavsmandens forpligtelse til at offentliggøre dommen for egen regning

b) enhver anden foranstaltning, der er nødvendig for at bringe den ulovlige handling til ophør eller for at rette op på den lidte skade.

(4) Offeret kan ligeledes kræve erstatning eller alt efter omstændighederne en økonomisk erstatning for selv en ikke-formueretlig skade, som denne har lidt, såfremt skaden kan tilskrives ophavsmanden til den skadevoldende handling. I sådanne tilfælde er klageadgangen underlagt en forældelsesfrist.«

8 Den borgerlige lovbogs artikel 6 med overskriften »Retten til en retfærdig rettergang inden for en forudsigelig tidsfrist, der er så kort som mulig« har følgende ordlyd:

»(1) Enhver har ret til en retfærdig rettergang for en uafhængig og upartisk ret, der er oprettet ved lov, inden for en forudsigelig tidsfrist, der er så kort som mulig. Med henblik herpå er retten forpligtet til at træffe alle de ved lov tilladte foranstaltninger og til at sikre, at sagen afvikles hurtigt.

(2) Bestemmelserne i stk. 1 finder anvendelse mutatis mutandis på tvangsfuldbyrdelsesproceduren.«

Tvisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

9 KE og LF er medlemmer af advokatstanden i Cluj (Rumænien). KE har oplyst, at *Jurnalul Baroului Cluj* (*tidsskrift for advokatstanden i Cluj*), der er tidsskriftet for sammenslutningen af advokater, der er medlem af denne advokatstand, den 22. februar 2018 offentliggjorde en artikel, som han var ophavsmand til, med titlen »Exercitarea dreptului la apărare prin declarații conținând afirmații necorespunzătoare adevărului în fața organelor judiciare« (»Udøvelse af retten til forsvar ved retsinstanserne ved hjælp af erklæringer, som indeholder udtalelser, der ikke er i overensstemmelse med sandheden«).

10 KE har anført, at LF, der er chefredaktør på tidsskriftet, indledningsvis ikke havde nogen indsigelser mod offentliggørelsen af denne videnskabelige artikel, men han fremsatte efter offentliggørelsen af artiklen en ifølge KE uberettiget kritik, som kulminerede med offentliggørelsen af et opslag på hans Facebookside, hvis indhold ikke fremgår af forelæggelsesafgørelsen.

11 Ifølge KE kan sådanne erklæringer på ingen måde betegnes som en kritik, der er omfattet af ytringsfriheden.

12 Den 28. januar 2019 har KE anlagt sag mod LF ved Tribunalul Arbitral de pe lângă Asociația de arbitraj de pe lângă Baroul Cluj (voldgiftsret under voldgiftssammenslutningen for advokatstanden i Cluj, Rumænien). KE har nedlagt følgende påstande for denne voldgiftsret:

– LF's opslag på sin Facebookside den 7. januar 2019 erklæres ulovligt

– LF dømmes i overensstemmelse med den borgerlige lovbogs artikel 253, stk. 3, litra a) og b), til at offentliggøre dommen på sin Facebookside i en periode, der mindst svarer til den periode, i hvilken den ulovlige offentliggørelse har fundet sted på denne side.

13 LF har anmodet Tribunalul Arbitral de pe lângă Asociația de arbitraj de pe lângă Baroul Cluj (voldgiftsret under voldgiftssammenslutningen for advokatstanden i Cluj) om at forelægge Domstolen et præjudicielt spørgsmål.

14 Denne voldgiftsret har anført, at den står over for dels pligten for de rumænske domstole til at besvare alle parternes anmodninger og anbringender og dermed anmodningen om, at Domstolen forelægges et præjudicielt spørgsmål, dels problemet med præjudikaters bindende karakter, for så vidt som nævnte ret ser sig ude af stand til at vedtage en løsning, der afviger fra det relevante præjudikat, hvis den ikke kan anvende den pågældende lovgivning på en måde, der er mere overensstemmende.

15 Under disse omstændigheder har Tribunalul Arbitral de pe lângă Asociația de arbitraj de pe lângă Baroul Cluj (voldgiftsret under voldgiftssammenslutningen for advokatstanden i Cluj) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Skal [EU-]traktatens bestemmelser, navnlig artikel 6, stk. 1, i medfør af hvilke [Den Europæiske Union] anerkender de rettigheder, friheder og principper, der findes i chartret […], der har samme juridiske værdi som traktaterne, og chartrets bestemmelser, navnlig dets artikel 20, som bestemmer, at alle mennesker er lige for loven, og dets artikel 47, der fastsætter, at enhver har ret til en retfærdig rettergang, fortolkes således, at en national rumænsk retsinstans er forpligtet til:

– at besvare alle parternes anmodninger og anbringender ved faktisk at undersøge dem, idet parterne har ret til at forvente et specifikt og udtrykkeligt svar på de anbringender, der er afgørende for en løsning af den pågældende sag, og

– at respektere et præjudikats bindende karakter, når præjudikatet er en endelig dom fra den samme retsinstans eller en anden national rumænsk retsinstans i en sag, i hvilken den nationale ret, som sagen er indbragt for, har godtgjort, at det er relevant at påberåbe sig dette præjudikat, og har konstateret en »juridisk lighed« mellem sagerne, idet denne bindende karakter indebærer, at den retsinstans, der konstaterer en sådan »juridisk lighed«, udelukkende kan anvende en anden løsning, hvis den kan begrunde sin afvigende tilgang med en anvendelse, der er mere i overensstemmelse med lovens ordlyd?«

Spørgsmålet om, hvorvidt anmodningen om præjudiciel afgørelse kan antages til realitetsbehandling, og Domstolens kompetence

16 I henhold til artikel 53, stk. 2, i Domstolens procesreglement kan Domstolen, når det er åbenbart, at den ikke har kompetence til at behandle en sag, eller at en anmodning eller en stævning må afvises, til enhver tid efter at have hørt generaladvokaten beslutte at træffe afgørelse ved begrundet kendelse uden at fortsætte sagens behandling.

17 Der er grundlag for at anvende denne bestemmelse i den foreliggende sag.

18 Det skal i denne henseende bemærkes, at det er åbenbart, at anmodningen om præjudiciel afgørelse må afvises, henset til procesreglementets artikel 94, litra c), eftersom det ikke på grundlag af de oplysninger, der fremgår af denne anmodning, kan fastslås, at den kan antages til realitetsbehandling i lyset af betingelsen om, at den skal indbringes af en »ret« som omhandlet i artikel 267 TEUF. Tribunalul Arbitral de pe lângă Asociația de arbitraj de pe lângă Baroul Cluj (voldgiftsret under voldgiftssammenslutningen for advokatstanden i Cluj) har således ikke fremlagt nogen oplysninger, der kan godtgøre, at den besidder denne egenskab.

19 Eftersom det ikke fremgår af national lovgivning, at anlæggelse af en sag ved denne ret er den eneste mulighed for at bilægge tvisten i hovedsagen og udelukker muligheden for, at parterne kan anlægge sag ved de almindelige domstole, burde voldgiftsretten have godtgjort årsagerne til, at dens præjudicielle forelæggelse var obligatorisk i den foreliggende sag. Desuden henvises der ikke i forelæggelsesafgørelsen til de bestemmelser i den borgerlige lovbog, der vedrører officielle voldgiftsprocedurer. Følgelig skal det fastslås, at det er åbenbart, at nærværende anmodning om præjudiciel afgørelse må afvises.

20 Hvad i øvrigt angår Domstolens kompetence til at fortolke visse af chartrets bestemmelser skal det tilføjes, at forelæggelsesafgørelsen, selv hvis det lægges til grund, at den kan antages til realitetsbehandling, ikke indeholder nogen konkrete oplysninger, der gør det muligt at fastslå, at hovedsagens genstand vedrører fortolkningen eller anvendelsen af en anden EU-retlig bestemmelse end dem, der fremgår af chartret.

21 Det præjudicielle spørgsmål indgår således i en tvist mellem to privatpersoner og vedrører en påstand om, at det fastslås, at et opslag på en Facebookside er ulovligt. I denne sammenhæng ønsker Tribunalul Arbitral de pe lângă Asociația de arbitraj de pe lângă Baroul Cluj (voldgiftsret under voldgiftssammenslutningen for advokatstanden i Cluj) at anvende artikel 6, stk. 1, TEU og chartrets artikel 20 og 47 med henblik på at bedømme visse forpligtelser af proceduremæssig art.

22 Ifølge chartrets artikel 51, stk. 1, er bestemmelserne heri imidlertid udelukkende rettet til medlemsstaterne, når de gennemfører EU-retten. Det følger nemlig af Domstolens faste praksis, at de grundlæggende rettigheder, der er sikret ved Unionens retsorden, kan anvendes i alle situationer, der reguleres af EU-retten, men ikke uden for sådanne situationer (dom af 26.2.2013, Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, præmis 19, og kendelse af 11.1.2017, Boudjellal, C-508/16, ikke trykt i Sml., EU:C:2017:6, præmis 17).

23 Under disse omstændigheder må det på grundlag af artikel 53, stk. 2, i Domstolens procesreglement fastslås, at det er åbenbart, at den anmodning om præjudiciel afgørelse, der er indgivet af Tribunalul Arbitral de pe lângă Asociația de arbitraj de pe lângă Baroul Cluj (voldgiftsret under voldgiftssammenslutningen for advokatstanden i Cluj) ved afgørelse af 12. februar 2019, må afvises, og at det under alle omstændigheder er åbenbart, at Domstolen ikke har kompetence til at behandle denne anmodning.

Sagsomkostninger

24 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne.

På grundlag af disse præmisser bestemmer Domstolen (Sjette Afdeling):

Det er åbenbart, at den anmodning om præjudiciel afgørelse, der er indgivet af Tribunalul Arbitral de pe lângă Asociația de arbitraj de pe lângă Baroul Cluj (voldgiftsret under voldgiftssammenslutningen for advokatstanden i Cluj, Rumænien) ved afgørelse af 12. februar 2019, skal afvises, og det er under alle omstændigheder åbenbart, at Den Europæiske Unions Domstol ikke har kompetence til at behandle denne anmodning.

Underskrifter

i — Der er foretaget en sproglig rettelse konklusionen i denne tekst efter den oprindelige offentliggørelse.